

Ερευνητικό Πρόγραμμα

Η κατασκευή των θρησκευτικών ταυτοτήτων ανάμεσα στους Τούρκους στην Κύπρο (1925-2010)

Επόπτης
Καθηγητής Martin Strohmeier

Ερευνήτρια
Dr Béatrice Hendrich

Υποστηρίζεται από το Πρόγραμμα Marie Curie του 7^{ου} Κοινοτικού Πλαισίου.

Η κατασκευή των θρησκευτικών ταυτοτήτων ανάμεσα στους Τούρκους στην Κύπρο (1925-2010)

Ο κύριος στόχος του έργου είναι να προσδιοριστούν οι διάφορες κατασκευές των θρησκευτικών ταυτοτήτων ανάμεσα στους Τούρκους στην Κύπρο από το 1925 μέχρι και σήμερα, στο πλαίσιο των διαφορετικών πολιτικών συνθηκών. Μια μη-τυποποιητική προσέγγιση επιτρέπει τον εντοπισμό των θρησκευτικών πτυχών των κατασκευών ταυτότητας και των μεταβολών τους στο χρόνο. Η «θρησκεία» κατανοείται ως λειτουργική και ουσιαστική, και δεν περιορίζεται στο Ισλάμ ή σε άλλες μονοθεϊστικές πεποιθήσεις. Στην πραγματικότητα, ο αθεϊσμός καθώς και οι ιδεολογικές τοποθετήσεις που παρέχουν ένα *mysterium tremendum* στους οπαδούς τους (π.χ. εθνικισμός) πρέπει πάντοτε να λαμβάνονται υπόψη.

Το σχετικό υπόβαθρο έχει τις ρίζες του στις Ισλαμικές Σπουδές, δηλαδή σε μια ανάλυση που βασίζεται σε μια σωστή γνώση της θρησκείας του Ισλάμ, συμπεριλαμβανομένων και των "ετερόδοξων" αξιών του μουσουλμανικού πολιτισμού, των σχετικών γλωσσών (Τουρκικά, Αραβικά) καθώς και της μουσουλμανικής και οθωμανικής ιστορίας της Κύπρου. Παρ'όλα αυτά, οι σύγχρονες Ισλαμικές Σπουδές κάνουν ευρεία χρήση των διαφόρων εννοιών και μεθοδολογικών προσεγγίσεων άλλων ειδικοτήτων. Στην προκειμένη περίπτωση η αναζήτηση για την ερευνητική αυτή προοπτική είναι εμπνευσμένη από την ανθρωπολογία, ενώ η αφηγηματική προσέγγιση (ως κύριο εργαλείο) βασίζεται στην πρόσφατη αφηγηματική στροφή στις κοινωνικές και πολιτιστικές σπουδές. Αυτή η μεθοδολογική προσέγγιση περιλαμβάνει ποιοτικές συνεντεύξεις, ανάλυση γραπτών κειμένων μέσω υπολογιστή, προφορικές περιλήψεις και συμμετοχική παρατήρηση. Οι πηγές, είναι κείμενα από τοπικές εφημερίδες στην Τουρκική γλώσσα, δυσπρόσιτη βιβλιογραφία και ποιοτικές συνεντεύξεις εμπειρογνομώνων.

Το έργο συνδυάζει το σύγχρονο με διαχρονική, όμως, ανάλυση. Η υπό εξέταση περίοδος χωρίζεται σε τρεις ενότητες: την περίοδο κατά την οποία η Κύπρος ήταν Βρετανική αποικία (1925-1960), την ασταθή μεταβατική περίοδο μέχρι και το 1974, και τέλος, το χρονικό διάστημα από την τουρκική εισβολή μέχρι σήμερα. Τρία θέματα διερευνώνται σε όλες τις πιο πάνω περιόδους: Η αξιολόγηση της κεμαλικής επανάστασης από τους Τουρκοκύπριους, η εξίσωση των όρων «Τούρκος» και «Μουσουλμάνος», και ο αυτοπροσδιορισμός των Τουρκοκυπρίων ως «Ευρωπαίων».

Αναμένεται ότι το πιο πάνω ερευνητικό πρόγραμμα θα συμβάλει σε μια βαθύτερη κατανόηση του κοινωνικό-πολιτιστικού πλαισίου της Τουρκοκυπριακής κοινότητας.

Η έρευνα χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα της Ε.Ε. *Marie Curie (FP7-PEOPLE-2010-IEF)*

Επόπτης: Καθηγητής Martin Strohmeier

Ερευνήτρια: Dr Béatrice Hendrich

Kıbrıs Türkleri'nde Dini Kimlik İnşaları (1925-2010)

Bu projenin ana hedefi, 1925 ile 2010 seneleri arasında, deęişen siyasi kořullara baęlı olarak, Kıbrıs'taki Türklerin çeřitli dini kimlik inřalarını saptamaktır. Normatif olmayan bir yaklařım kimlik inřasının dini unsurlarını ve zaman akıřındaki deęişimlerini gösterebilecektir. "Din" kavramı ise hem özsel hem işlevsel bakıř açılarından ele alınacak ve "İslam" ya da tek tanrılı dinler ile sınırlı tutulmayacaktır. Ateizm de, "inananlarına" *mysterium tremendum*'u yařatan herhangi bir ideoloji de (milliyetçilik gibi) bu kapsama girer.

Projenin dayandıęı bilimsel bazı, Avrupa'da "İslam Bilimleri" olarak adlandırılıp Arapça ile Türkçe gibi akalalı dilleri, İslam dini ve "heterodoks" akımları, Kıbrıs'ın Müslüman ve Osmanlı tarihin içeren bilim dalıdır. Bununla beraber modern İslam Bilimleri büyük ölçüde başka disiplinlerin yaklařım ve yöntemlerinden faydalanır. Söz konusu olan proje de antropolojiden ilham alıp kültürel bilimlerin yeni anlatısal yaklařımını esas alarak, anlatısal çözümlmeyi araç olarak öngörür. Faydalandıęı dięer yöntemler niteliksel görüřme, bilgisayar destekli metin çözümleme ve katılımcı gözlemdir. Arařtırmanın kaynak metinleri is yerel gazete, bildiri/tutanak/afiř gibi "grey literature" ve niteliksel (bilir kiři) görüřmelerdir.

Proje, senkronik ile diyakronik çözümlmeleri birleřtirir. Arařtırılan devir üçe ayrılır: Kıbrıs'ın İngiliz Taç Kolonisi olduęu devir; çalkantılı ara dönemi (1974e kadar); Türkiye tarafından istilası ve sonrası. Bu üç devrin her birisinde diyakronik üç ana soru arařtırılacaktır: Kıbrıs Türklerinin Kemalist devrimleri algılayıř ve gerçekleřtirmeleri; „Türk“ ve „Müslüman“ sıfatlarını eř anlamlı/ayrı anlamda kullanmaları; Kıbrıs Türklerinin kendilerini „Avrupalı“ olarak algılayıřları.

Bu proje, Kıbrıs Türk toplumunun toplumsal-kültürel kimlięi hakkında yeni fikirleri üretmeye amaçlamaktadır.